

Justiitsministeerium

25.03.2025

Arvamus karistusseadustiku ja kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõu kohta

Eelnõu teeb tugeva vajaliku sammu KarS-i ja KrMS-i Euroopa Liidu õigusega kooskõlla viimiseks.

Siiski on kaks tähelepanekut:

1. KarS § 137 lisamisest KarS § 216¹ lõike 1 teksti ei piisa Direktiivi 2013/40 Artikkel 7 nõuetega kooskõlla viimiseks. Direktiiv nõuab igasuguse ebaseadusliku arvutiside pealtkuulamise seadmetega (näiteks elektromagnetvälja jälgimise seadmed andmeside sisu jälgimiseks) seotud tegude kriminaliseerimist.

Karistusseadustiku süüteokooosesis – "Teise isiku jälgimine eesmärgil koguda teavet, mis puudutab seda isikut, isiku poolt, kellel puudub seaduslik õigus jälitustegevuseks" – ei kata täielikult direktiivi sõnastust, mis nõuab liikmesriikidelt meetmete võtmist, et "infosüsteemi, sellest infosüsteemist või selle infosüsteemi piires, sealhulgas infosüsteemi elektromagnetkiirguse abil mitteavalikult edastatavate arvutiandmete tahtlik ja õigusliku aluseta pealtkuulamine tehniliste vahendite abil " oleks karistatav kuriteona, vähemalt juhtudel, mis ei ole väikesed.

Selleks, et saavutada korrektne kooskõla direktiiviga oleks vaja luua uus kuriteokooosesis, mis kriminaliseeriks ka elektromagnetkiirguse abil (või muul viisil arvutisüsteemi sisenemiseta) mitteavalikult edastatavate arvutiandmete tahtlik ja õigusliku aluseta pealtkuulamise. Ning siis tuleks see paragrahv lisada KarS § 216¹ lõike 1 teksti.

2. KrMS § 133 lg 2 muutmisel võiks lubada täiendava teavitamisega viivitamise aluse lisamist: „kiireloomuline vajadus hoida ära tõsiseid negatiivseid tagajärgi inimese elule, vabadusele või füüsilisele puutumatusele“, see on Direktiivis, aga me ei ole seda üle võtnud.

Lugupidamisega

Anneli Soo
Karistusõiguse kaasprofessor
Karistusõiguse osakonna juhataja

Jaan Ginter
kriminoloogia professor